ATMINTIS

UDK 737(474.5)(064)
At29

Rėmėjai:
Kultūros rėmimo fondas
Telšių rajono savivaldybė
Architektas Algirdas Žebrauskas
AB „Žemaitijos pienas“
Petras Gintalas
Šilalės kraštiečių draugija Vilniuje

Sudarė Zita Dargaitė, Petras Gintalas
Redaktorė Ramunė Žemgulytė
Fotografas Petras Gintalas

Vilniaus dailės akademijos leidykla ir spaustuvė

© Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2011
© Žemaičių muziejus „Alka“, 2011
© VDA Telšių dailės fakultetas, 2011

www.medaliai.lt

ISBN 978-609-447-028-8

NAUJAS PUSLAPIS MEDALIŲ MENE

Rugpjūčio 11–26 dienomis Telšiuose vyko XXVII Lietuvos medalio kūrėjų stovykla. Organizuotas bendromis Žemaičių muziejaus „Alka“ ir Telšių dailės fakulteto jėgomis, renginys skatino diskusijas meno temomis ir medalių kūrimą. Be jau įprastų portretų, buvo sukurta ir alegorinių darbų, ypač skirtų Rainių tragedijai paminėti. Ne vienas kūrinys pažymėjo Telšių dailės fakulteto jubiliejų. Nemažai darbų atstovavo originalumu pasižyminčiam šiuolaikiniam medaliui.

Stovykloje dalyvavę plačiai pripažinti medalininkai, medalio meno veteranai pateikė po keletą kūrinių, meistriškai perfrazuodami ir interpretuodami temą „Atmintis“. Itin svarbus buvo jaunų kūrėjų, savo išmone ir originalumu prilygusių garsiems menininkams, pristatymas. Kartais stilingi, kartais ekspresyvūs, kartais dramatiški ar filosofiški, medaliai atspindėjo geriausia, ką turime šioje meno šakoje. Palyginus su kitomis stovyklomis, šįkart daugiau dėmesio buvo skirta šiuolaikiniam medaliui, ypač tai susiję su a. a. Vytauto Mockaičio paminėjimu ir Romualdo bei Kazimiero Inčirauskų meninėmis paieškomis. Šiuolaikinis medalis įsitvirtino kaip savarankiška ir populiari kryptis, novatoriška ir dažnai fantasmagoriška. Nenuvertinant puikiai pristatyto klasikinio medalio, džiugina vis įdomesnių, netradicinių formų panaudojimas. Konceptualūs kūriniai, tokie kaip Jurgitos Erminaitės-Šimkuvienės ar Boriso Kurkovo, atskleidė naujos „kalbos“ paieškas ir labiau į filosofines potekstes linkusį mąstymą. Apskritai stovykla buvo įvairi ir minėtina, visi dalyviai pateikė daugiau ar mažiau įžvalgius darbus.

Prof. Māra Kalnina (Latvija) eksponavo kelis kūrinius: archeologo Vito Valatkos portretą ir simbolinį priminimą apie represijų aukas. Portretas labai jautriai, faktūriniai modeliuotas, itin emocionalus, besisiejantis su ekspresionistinėmis tradicijomis. Jis raiškiai kontrastuoja su geometriniu reversu, sukurtu pagal žirgų papuošimus ir simbolizuojančiu archeologo V. Valatkos pasiekimus. Toks kontrastas sustiprina portretinį įtaigumą, sieja kūrinį su dvasiniais portretuojamojo tikslais ir priartėja prie vidinio gyvenimo išraiškos. Arka, skirta represijų aukoms, yra klasicistinė, reprezentatyvi, pompastiška, primenanti antiką. Kryžiaus atvėrimas ir atšvaitų įkomponavimas suardo tradicinį medalį ir pakreipia kūrinį asembliažo kryptimi, priartina prie pagrindinio XX amžiaus atradimo – koliažo principo.

Martynas Vaitiekūnas pateikia novatorišką Žemaitijos krikšto interpretaciją – gotikinę simboliką priešpastato amorfinei pagonybės masei (modeliuotai pagal vabalo kūną). Žemė padalinama į dvi dalis. Toks kontrastas tiksliai apibūdina to laikmečio situaciją, o smeigtukas pabrėžia, kad neapsieita be kraujo praliejimo. Kūrinys primena juvelyriką, preciziškas atlikimas garantuoja detalių sąveiką, o simboliai yra pakankamai raiškūs. Vis tik norisi, kad šis objektas būtų arba funkcionalus, arba monumentalus, taip geriau atsiskleistų idėja. Apskritai darbas yra netikėtas ir kompaktiškas, psichologiškai angažuotas ir šiuolaikiškas.

Brigita Naulickaitė taip pat renkasi represijų aukų paminėjimą. Averse genealoginis medis nukapotomis šakomis yra dekoratyvus, grafiškas. Reverse rankos teatrališkos, be to, tai jau gana įprastas simbolis. Aversas išraiškingas ir įtaigus, mintis perteikta stilistiškai sudėtingai ir klasikiniu būdu, naudojant žemą reljefą.

Antanas Olbutas, FIDEM atstovas Lietuvoje, tema pasirinko Telšių dailės fakulteto sukaktį. Jo fantasmagoriniai veikėjai, panašūs į No teatrą, piešia, geria, žaidžia šachmatais, paukštis ruošiasi kirsti medį. Naratyvai sudėtingi, daugiasluoksniai, pateikiantys ne vieną interpretaciją. Stilizuoti veikėjai, lyg mokyklos dvasios, pavaizduoti ekspresyviame judesyje. Stilistiškai apibendrintos figūros individualizuotos, būdingos tik autoriui; plastika išskirtinė, sunkiai sulyginama su kokia nors esama menine kryptimi. Unikalumu, originalumu pasižymintys medaliai yra tradiciniai savo forma, bet stilistiškai, ko gero, siejasi su modernizmo epocha. Paukštė, skirta Rainių tragedijai atminti, lyg angelas skrieja medalyje. Tai sielos polėkis ar dvasios stiprybės simbolis?

Stasys Leonas Makaraitis yra poetiškas – jo Česlovo Milošo portrete koncentruojamasi į poeto veidą, išryškinamas ir sudvasinamas pirminis, poetinis impulsas. Veidas yra susimąstęs ir tragiškas, dvasingas ir intelektualus, jis atspindi sielos vyksmus, o ne išorinį panašumą. Rainių tragedijai skirtame medalyje nepaprastai detaliai išmodeliuotas Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslas – gailestingumo simbolis. Tokia sakralizuota prieiga suteikia kūriniui ypatingo tragizmo, apibendrina ir sutelkia emocijas. Alegorinė figūra, vaizduojama Telšių dailės fakulteto jubiliejui skirtame medalyje, pasižymi manieringumu. Tai tipiška postmodernizmo išraiška, vitališka ir daugiaplanė. Pasirinktas metaforinis vaizdinys – jauna moteris pakylėta nuo žemės, mūza, skriejanti su palete rankoje – yra poetiškas ir dekoratyvus.

Skaistės Žilienės medaliai, visų pirma elegantiški, grakštūs. Antra, jie yra tradiciniai. Skirtasis Emilijai Pliaterytei siejasi su neoklasicizmu ir aukso pjūvio, grožio kanonų paieškomis. Detalizuotas, kruopščiai išlipdytas medalis primena graviūras, XIX amžiaus Lietuvos grafiką. Ažūriniai žirgų siluetai asocijuojasi su Graikijos antika, archainiais frizais, suteikdami portretui pakylėtos emocijos. Kompozicija sudėtinga, erdvės suskaidytos į skirtingus planus ir primena antikos vazų dekoravimą. Naratyvas paprastas, be poteksčių, dėmesys sutelktas į portretą. Tai gyvybingiausias iš visų, šiais metais pateiktų, S. Žilienės kūrinių. Formos atžvilgiu gan ekspresyvus yra M. K. Čiurlionio portretas – lyg išplėštas lapas, atsitiktinė skiautė su veido įspaudu. Zitos Dargaitės portretas yra ilgesingas, nostalgiškas ir taip pat primena neoklasicistinius biustus.

Prof. Petras Repšys pristatė du medalius – sudėtingą, įmantrų herbą ir darbą, skirtą žuvusiems Lietuvos kariams atminti. Pastarasis kūrinys itin emocingas ir dramatiškas, vaizduojantis mitologizuotas figūras, skendinčias jūroje. Vanduo medalyje įprasmina su juo susijusias pasaulines legendas ir yra kapo metafora. Pavienės, vienišos figūros – kaip sielos Hado upėje. Pats medalis subtilus ir pilnas tragizmo, naratyvas sudėtingas ir daugiasluoksnis – tai ir religiniai, ir filosofiniai, ir literatūriniai (pasakojama istorija) niuansai. Darbas subtilus ir nuo kitų besiskiriantis unikaliu braižu bei emocionalumu.

Danius Drulys pateikė du medalius: Algirdo Kazragio portretą ir medalį, skirtą Rainių tragedijai paminėti. A. Kazragio portretas klasikinis, ypač tai raišku reverse, kur vaizduojamos praeities, dabarties ir ateities alegorijos. Sukomponuotos iš trijų besikertančių veidų, jos sudaro kiek bauginančią triadą, mistinę ir fantasmagorinę. Praeities, kaip pikto seno veido ir ateities, kaip skaisčios mergaitės pavaizdavimas gal kiek tiesmukiškas, tačiau tai atitinka legendinę

reverso nuostatą. Rainiams skirtas medalis yra sudėtingas, su *horror vacui* niuansais, pilnas simbolių ir metaforų. Reverse klumpančios figūros tik nužymėtos, fragmentiškos, sustiprinančios netikėtumo pojūtį. Jos yra ekspresionistinės – eitynės dinamiškos, nors ir linkstama prie žemės. Figūros begalvės, o tai, kartu su subtilia, konstruktyvia plastika, suteikia nerealumo įspūdį, ar net siurrealistines gaideles. Sovietinė simbolika lyg kariško bato atspaudai ženklina abi medalio puses. Koplyčia pateikta dramatiškai, intensyviai apibrėžiant tragedijos naratyvą, sukuriant pavojaus, nerimo atmosferą. Tiek metaforinės figūros, tiek koplyčia atvaizduotos su įniršiu, su nepakantumu įvykusiai tragedijai ir suteikia kūriniui nežabotos jėgos įspūdį.

Gvidas Latakas pateikė medalius visoms trims kryptims – šiuolaikinei, portreto ir alegorijų. Pastaroji įprasmina Žemaitijos krikšto jubiliejų. Kūrinys vaizduoja įvairias siužetines situacijas, mitologizuotus kasdienio gyvenimo epizodus. Krikšto įvaizdis centre sukurtas pagal visas ikonografines tradicijas, o detalės nuo paukščio iki žvejybos simbolio perteikia legendinius aspektus. Ikonos forma itin tinkama šiai temai. Figūros stilizuotos, primityvizuotos, kiek etnografinės – primenančios liaudies grafiką. Darbas puikiai išreiškia krikšto temą. Labai įdomus yra Edmundo Frėjaus portretas – nepaprastai ekspresyvus, modeliuotas ilgais, dinamiškais štrichais, orientuotas į sielos būtį. Pilnas egzistencinių niuansų, medalis išreiškia ir gyvenimą, ir mirtį. Kūrinys, skirtas Vytauto Mockaičio atminimui, kaip ir kitų autorių kūriniai (doc. Sauliaus Bertulio, Jurgitos Erminaitės-Šimkuvienės, Eglės Čėjauskaitės-Gintalės) remiasi *ready-made,* taip priartinant koncepciją prie Mockaičio simbolikos ir poetiškai atskleidžiant su Mockaičiu susijusius tekstus. Gvido Latako „Laisvę briedžiams" stilistiškai labai artimas Mockaičio mentalitetui. Surūdijusi kažkokios mašinos detalė su mažu, grafišku briedžiuku ir užrašu atrodo prikelta naujam įvaizdžiui, laikantis mockaitiškos tradicijos. Atlikimas labai jautrus, subtilus, kontrastuojantis su metalo mase.

Surūdijusios metalinės detalės panaudojamos ir Jurgitos Erminaitės-Šimkuvienės bei Eglės Čėjauskaitės-Gintalės bendrame darbe, skirtame a. a. V. Mockaičiui. Labai detalūs, šiuolaikiniai menininkių medaliai, sudarantys vieną „Tutti Frutti" kūrinį, stilistiškai yra sudėtingi; jie koncentruojasi į tekstą, į originalią poeziją, paverčia ją objektu. Kiti Jurgitos Erminaitės-Šimkuvienės kūriniai taip pat yra šiuolaikinio medalio pakraipos. Tuščias medalis skirtas Alzheimerio ligai, o „Paminklas genocido aukoms" vaizduoja įmintus batų kulnus – taip užtrypiamas masinis kapas. Pastaroji metafora itin grėsminga ir įtaigi, čia pasireiškia humanistinės nuotaikos, socialinis angažuotumas, tokie būdingi autorei.

Eglė Čėjauskaitė-Gintalė pateikia dar tris medalius, iš kurių vienas, skirtas Žemaitijos krikštui, gavo Nacionalinės premijos laureato, prof. Algirdo Žebrausko premiją. Didysis kunigaikštis Vytautas ir karalius Jogaila prie Nukryžiuotojo vaizduojami labai preciziškai, atidžiai. Iškilminga ir ikoninė kompozicija pabrėžia datos svarbumą. Kiti du medaliai yra juvelyriškai smulkūs, detalūs, Viktorijos Daujotytės tekstas pilnas asociacijų ir egzistencinių sentencijų, tik menkai įžiūrimas. Situacijų, žanrinių detalių įvedimas suteikia medaliams nostalgišką, ilgesingą atmosferą. Kaimo realybė pakylėjama iki sudvasinto, sakralinio statuso. Individualus autorės stilius pasireiškia itin subtilia veikėjų charakteristika ir filosofiniu darbų pradu.

Sebastian Piotr Mikołajczak (Lenkija) sukūrė Rainių tragedijai skirtą medalį ir buvo apdovanotas stovyklos organizatorių prizu. Averse vaizduojami 73 kelmai, išdėstyti kryžiaus forma – po vieną nukirstą medį kiekvienam nukankintajam. Reverse – dar vienas kryžius, spindintis lyg saulė. Medalis dekoratyvus, lakoniškas, apibendrintas. Stilizuotos detalės sukuria paprastą metaforą, naratyvas bei kompozicija nesudėtingi. Tai paprastas, kuklus darbas, nepretenduojantis į daugiaprasmę raišką.

Prof. Romualdo Inčirausko medaliai „prisimena" tai, ko gal niekada nė nebuvo. Gipsiniai koliažai nupurkšti kičine aukso spalva; tiek *ready-made*, tiek auksas naudojami sąmoningai, norint sušaržuoti mūšių scenas, atsiriboti nuo įprastų reikšmių. Toks lengva ranka pažertas nebuvusių prisiminimų srautas vis tik yra labai dekoratyvus ir preciziškas. Sudėtinga pasakojama istorija, įmantrus mūšio vaizdas, traukinio, vežančio grėsmę (?) ar informaciją (?) panaudojimas sukuria unikalų, daugiaplanį darbą. Originalus šiuolaikinis medalis savo forma skiriasi iš kitų dalyvių kūrinių, o turiniu priartėja prie prof. Petro Gintalo darbo „Vykintas". Vis tik Romualdo Inčirausko plastika yra realistiškesnė, išlaikanti proporcijas, koliažai daugiaplaniai ir rafinuoti, naudojamas ikoninis skirtingų figūrų dydžių priešpastatymas vienoje plokštumoje. Šis kūrinys – traukinys į atmintį – nurodo naujus nepažintus tiek asmeninės, tiek tautos istorijos kelius.

Doc. Beata Zdramytė taip pat gavo prof. Algirdo Žebrausko premiją už Rainių kankinimų paminėjimą. Jos darbe pusapvalė plokštuma, lyg žemė, kurioje įrašytos 73 pavardės, užsibaigia taku ir koplyčia, lyg sielų keliu. Dvasingas ir juvelyriškai detalus kūrinys lakoniškomis priemonėmis atskleidžia Rainių tragizmą – lyg *memento mori* lenta. Kompozicija suteikia darbui monumentalumo, medalis yra panašesnis į skulptūrinį maketą, jam būdingas ir architektoniškumas. Negatyvu išraižytos pavardės atrodo kaligrafiškai sudėtingos, o jų visuma primena įrašus kalėjimo sienose. Nuo detalių iki visumos šis kūrinys pilnas filosofinių potekščių ir aliuzijų. Medalyje, skirtame Vytautui Mockaičiui, daug menininko atributų, tačiau atsisakyta *ready-made*. Modeliavimas detalus, susmulkintas, įdomiai kontrastuojantis su tik nužymėtu portretu.

Visiškai kitoks doc. Sauliaus Bertulio sukurtas Vytauto Mockaičio portretas – uždengtas stiklu (taip įvedant asembliažo elementų), konstruktyvus, architektoniškas kūrinys kitaip atspindi patį portreto žanrą – išlaisvintą iš įprastų apribojimų ir priartintą prie V. Mockaičio stilistikos. Darbas sudėtingas ir jautrus, pagarbus ir kartu apibendrinantis, asembliažą sugretinantis su įprastais kapinių portretais, nuotraukomis po stiklu ar emalėje. Tai vienas iš V. Mockaičio įamžinimo būdų, gal todėl asociacijos su kapinėmis tokios akivaizdžios. Edmundo Frėjaus portretas kur kas tradiciškesnis ir ne toks pilnas mirties užuominų, skulptūriškesnis, puikiai atliktas. Medalis, skirtas Rainių tragedijai atminti, paperka judesio pilnais, pozityvu ir negatyvu pavaizduotais kryžiais, kurių viduryje – širdis. Sakralizuotas gailestingumo įvaizdis remiasi religine ikonografija. Kompozicija lengva ir laisva, kryžių kalnas efemeriškais štrichais nubrėžia pagrindinę temą – kapines.

Rasa Špokauskaitė taip pat ėmėsi Rainių temos ir pristatė trijų dalių darbą. Manieristinė išilginta ranka pirmojoje dalyje yra stilizuota, dramatiška, emocionali. Naratyvas aiškus, ypač trečiojoje dalyje, kur išvardijamos žmonių kančios. Toks detalus verbalizavimas suteikia papildomo emocinio krūvio, yra panašus į antkapinių paminklų sentencijas. Estetizuotas tekstas tampa objektu ir papildo iškeltos rankos dramą.

Boris Kurkov kuria šiuolaikinį medalį. Jo darbe, be grafinių Telšių dailės fakulteto simbolių, naudojama ir skaitmeninė laikmena, kurioje įrašyti mokyklos tekstai ir sukaupti vaizdai. Kūrinys tampa lyg informacine kapsule, o pats sprendimas raiškus ir netikėtas. Stilistiškai paprastas, bet ypatingas formos ir turinio sąveika, medalis paperka savo ideologija. Tai informatikos ir naujųjų medijų laikmečio medalis, su lakonišku averso ir reverso dekoravimu, tarsi XXI amžiaus Fluxus kūrinys.

Kazimiero Inčirausko medaliai – variacijos „Mama Zita" tema. Menininkas jungia *ready-made* ir portreto motyvus. Utilitarinis objektas (vaflių keptuvė, kitame darbe vaflių forma) ir į jį inkorporuotas ekspresionistinis, jautriai sumodeliuotas portretas sukuria naują, asembliažo nulemtą formą, novatorišką ir šiek tiek utilitarinę. Ji adekvati kaip rėmas portretui, grubi, mechaniška, kontrastuojanti. Rezultatas groteskiškas ir įmantrus. Portretas čia tėra dalis vaizdinio, nes „vafliai" formuoja objektą. Kazimieras Inčirauskas žaidžia su mechanizmais, jais manipuliuoja, su sarkazmu žvelgdamas į „rimtą" meną, kuria anti-meną, atskleisdamas sąsajas su Marceliu Duchampu.

Prof. Petras Gintalas, stovyklos kuratorius, garsus ekspresionistine stilistika, ir šioje stovykloje lieka ištikimas savo stiliui. Sueižėję, lyg rimbu sukapoti medaliai, skirti Žemaitijos kunigaikščiui Vykintui ir nostalgiškas „Einu namo" pasižymi išilgintomis figūromis ir daugiaplanėmis kompozicijomis. Kūriniai labai emocionalūs, romantiški, ilgesingi. Vykintui skirtame triptike nervingi štrichai atskleidžia kovos įtampą ir dramą. Tai mūšio lauko apoteozė, išreikšta sudėtinga simbolių kalba. „Einu namo" – poetiškas ir jautrus kūrinys, pasižymintis egzistenciniais niuansais, vienišumo ir laikinumo temomis. Novatoriški savo ekspresionistinės formos ir poetinio turinio deriniu, išsiskiriantys iš kitų autorių darbai yra kupini dramos ir tragizmo.

Rima Zaveckaitė kūrė Žemaitijos krikštui skirtus medalius. Lyg upė ištvinęs krikšto vanduo simbolizuoja sakralinę apeigą, primena Šv. Dvasios vaizdavimą. Vanduo rodosi įsigraužęs į paviršių, gijomis vagoja darbą, suteikdamas šiai abstrakčiai kompozicijai dinamikos. Antrasis medalis - labai stilingas, subtilus, elegantiškas kūrinys. Sudėtingos formos darbe gausu istorinės ikonografijos. Detalės primena kovos įrankius ir tuo priartina darbą prie heraldinių objektų, įtvirtina kūrinį kaip tipišką klasikinį medalį. Nors ir tradicinis, darbas imponuoja betarpiškumu ir išgrynintomis formomis.

Nors ir labai įvairūs, visi be išimties medaliai, net ir sukurti studentų, pasižymi aukštu atlikimo meistriškumu. Dažnai emocionalūs ir ekspresionistiniai kūriniai formuoja pagrindinę lietuviškojo medalio kryptį. Dar vienas, ne mažiau būdingas bruožas – dramatiškų temų ir komplikuotų naratyvų pasirinkimas. Galbūt prilygstantys geriausiems pasaulio medalininkams, Lietuvos kūrėjai šioje stovykloje atskleidė nenuginčijamus talentus. Stovykla dar kartą įrodė, jog medalio menas, sudėtingas ir įvairialypis, Lietuvoje klesti tarp įvairių kartų menininkų. Tikėsimės, kad sulauksime pratęsimo – naujų medalio kūrėjų stovyklų.

Eglė Dean

Saulius Bertulis

Gimė 1947 m. Vilniuje. 1972 m. baigė metalo plastikos studijas Estijos valstybiniame dailės institute. VDA Klaipėdos vizualinio dizaino katedros docentas. Kuria medalius, metalo plastiką, emalio darbus. Lietuvos dailininkų sąjungos ir Tarptautinės medalių federacijos (FIDEM) narys. Dalyvauja parodose, simpoziumuose, pleneruose, kuruoja respublikines mažosios plastikos parodas, rengiamas Klaipėdoje.

XXVII Lietuvos medalio kūrėjų stovykla „Atmintis“
Vytautui Mockaičiui

Eglė Čėjauskaitė-Gintalė

Gimė 1978 m. Telšiuose. Metalo plastiką studijavo VDA Telšių dailės fakultete, VDA Dizaino katedroje apsigynė magistro laipsnį. Gyvena Vilniuje. Dirba Vilniaus dailės akademijos juvelyrikos galerijoje „Argentum“. Kuria juvelyrinius dirbinius, rūbų ir papuošalų kolekcijas, medalius.
Lietuvos dailininkų sąjungos ir Tarptautinės medalių federacijos (FIDEM) narė. Dalyvauja parodose, konkursuose Lietuvoje ir užsienyje. XXVII Lietuvos medalio kūrėjų stovykloje už darbą „Žemaičių krikštui – 600 metų“ apdovanota architekto prof. A. Žebrausko premija.

Žemaičių krikštui – 600 metų
Viktorija Daujotytė. Jie, čė dā vaks, čė muotina, vo jau veiziek ė babūnė

Eglė Dean

Gimė 1964 m. Vilniuje. 1982 m. baigė VDA vaizduojamojo meno istorijos ir teorijos specialybę. Gyvena Vilniuje. Dirba nepriklausoma meno kritike, rašo knygas ir tapo. 2011 m. dalyvavo grupinėje parodoje „Unisex sagė“, eksponavo juvelyriką. 1992 m. Los Andžele (JAV) surengtoje personalinėje parodoje eksponavo tekstilę, o 2011 m. Vilniuje ir Nidoje – tapybos darbus.

Mastis

Danius Drulys

Gimė 1950 m. Kretingos r. 1970 m. Telšių taikomosios dailės technikume įgijo meninio metalo apdirbimo specialybę. 1975 m. baigė meninio metalo studijas Estijos valstybiniame dailės institute. Dirba Klaipėdos Adomo Brako dailės mokykloje. Lietuvos dailininkų sąjungos ir Tarptautinės medalių federacijos (FIDEM) narys. Parodose dalyvauja nuo 1973 m. Daug dėmesio skiria ikikrikščioniškajai Lietuvos praeičiai. Mėgstami skulptoriaus metalai – aliuminis ir varis, technika – liejimas. Lietuvos medalio kūrėjų stovyklose dalyvauja nuo 2006 m.

Žurnalistui, literatui Algirdui Kazragiui

Jurgita Erminaitė-Šimkuvienė

Gimė 1980 m. Telšiuose. 1998–2002 m. studijavo VDA Telšių dailės fakultete metalo meną, 2002–2004 m. VDA Dizaino katedroje magistrantūroje. Gyvena Vilniuje. Dirba Vilniaus dailės akademijos juvelyrikos galerijoje „Argentum“. Viena konceptualiausių šiuolaikinių lietuvių juvelyrių. Dalyvauja parodose, simpoziumuose, konkursuose. Lietuvos dailininkų sąjungos ir Tarptautinės medalių federacijos (FIDEM) narė.

Genocido aukoms atminti

Petras Gintalas

Gimė 1945 m. Telšiuose. 1969 m. baigė dizaino studijas Vilniaus dailės institute. VDA Telšių dailės fakulteto profesorius. Lietuvos dailininkų sąjungos ir Tarptautinės medalių federacijos (FIDEM) narys. Kuria medalius, metalo plastiką. Lietuvos medalio kūrėjų stovyklų organizatorius ir kuratorius.

Einu namo (Petro P. Gintalo atminimui)
Vykintui

Kazimieras Inčirauskas

Gimė 1989 m. Telšiuose. Studijuoja VDA Telšių dailės fakultete Gaminio dizaino specialybę. Parodose Lietuvoje ir užsienyje dalyvauja nuo 2010 m., yra vienas iš organizatorių. Sukūrė tris parodų katalogus: tarptautiniam tekstilės dizaino projektui „Via Baltia“, tarptautiniam projektui „Vyriška tekstilė“ ir projektui „LABAI konceptualios juvelyrikos paroda“.
Lietuvos medalio kūrėjų stovykloje dalyvavo pirmą kartą.

Mamai Zitai

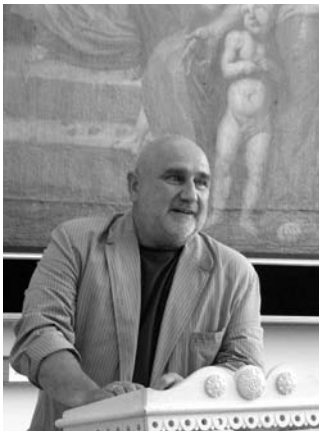

Romualdas Inčirauskas

Gimė 1950 m. Anykščiuose. 1979 m. baigė metalo plastikos studijas Estijos valstybiniame dailės institute. Gyvena ir dirba Telšiuose. VDA Telšių dailės fakulteto Metalo plastikos katedros docentas. Lietuvos dailininkų sąjungos ir Tarptautinės medalių federacijos (FIDEM) narys. Kūryba žinoma ir įvertinta premijomis ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Lietuvos medalio kūrėjų stovyklose dalyvauja nuo 1985 m. 2011 m. parodos „Lietuvos sakmė“ Miko Šileikio I premijos laimėtojas.

Atmintis

Māra Kalnina

Gimė 1948 m. Latvijos dailės akademijos Latgalijos filialo Skulptūros katedros profesorė. Latvijos dailininkų sąjungos narė nuo 1984 m. Gyvena Rezeknėje. Kuria skulptūras, medalius, metalo plastiką. Lietuvos medalio kūrėjų stovyklose dalyvauja nuo 2008 m.

Archeologui, muziejininkui Vitui Valatkai
Žemaičių krikštui

Boris Kurkov

Gimė 1989 m. Panevėžyje. Studijuoja VDA Telšių dailės fakultete juvelyriką ir kalvystę. Dirba Telšių dailės fakulteto kalvėje meistru. Dalyvavo VDA Telšių dailės fakulteto studentų darbų parodoje „OBJEKTAI, neOBJEKTAI“ ir dar kitokie OBJEKTAI“, studentų ir dėstytojų tarptautinėje kūrybinėje laboratorijoje „Laiminga pabaiga“. Sukurti objektai buvo eksponuojami Klaipėdoje ir Varšuvoje. Lietuvos medalio kūrėjų stovykloje dalyvavo pirmą kartą.

TTMM 80-MEČIUI

Gvidas Latakas

Gimė 1972 m. Telšiuose. 1995 m. Telšių aukštesniojoje taikomosios dailės mokykloje baigė juvelyrikos studijas. 1999–2003 m. studijavo VDA Kauno dailės fakultete ir įgijo tapybos bakalauro laipsnį, o 2006 m. tapybos magistro laipsnį. Nuo 1998 m. gyvena Kaune. Tapytojas, poetas. Parodose dalyvauja nuo 1997 m. Surengė 9 personalines parodas ir dalyvavo 32 grupinėse parodose. Lietuvos dailininkų sąjungos narys nuo 2009 m. Dirba tapybos, emalio, medalio meno srityse. 2005 m. dalyvavo I tarptautinėje emalio bienalėje Vilniuje ir buvo apdovanotas Vilniaus miesto savivaldybės sidabro medaliu ir padėka. Zigmo Gėlės–Gaidamavičiaus premijos laureatas (2009). Lietuvos medalio kūrėjų stovyklose dalyvavo 1999 ir 2004 m.

Laisvė briedžiams (In memoriam Vitis Mockaitis)

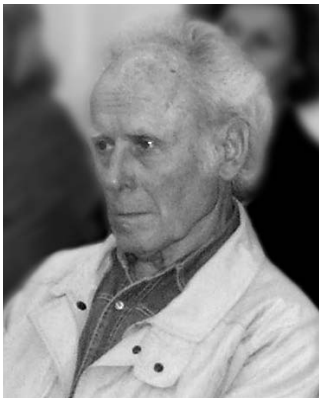

Stasys Leonas Makaraitis

Gimė 1938 m. Šiaulių r. 1967 m. baigė dizaino studijas Vilniaus dailės institute. Gyvena Vilniuje. 40 metų dirbo Lietuvos dizaino institute. Dirba mažosios plastikos, metalo kalybos, medalininkystės srityse, tapo ir lieja akvareles. Nuo 1975 m. Lietuvos dailininkų sąjungos, nuo 1987 m. Lietuvos dizainerių sąjungos narys. Dalyvauja parodose, simpoziumuose, konkursuose.

Telšių dailės fakultetui – 80
Vytautui Mockaičiui

Sebastian Piotr Mikołajczak

Gimė 1975 m. 2005 m. baigė magistrantūros studijas Torunės Mikalojaus Koperniko universiteto Dailiųjų menų fakultete. Skulptorius. Dirba Torunės Mikalojaus Koperniko universiteto medalininkystės dirbtuvėse. Dalyvauja tarptautiniuose projektuose. Kartu su studentais bendradarbiauja su užsienio šalimis, propaguoja medalio meną. Lietuvos medalio kūrėjų stovykloje dalyvauja nuo 2010 m. 2011 m. apsigynė daktaro disertaciją „Onirizmas – meno tema“. XXVII Lietuvos medalio kūrėjų stovykloje pelnė stovyklos organizatorių prizą.

Rainiai

Brigita Naulickaitė

Gimė 1985 m. Kaune. 2010 m. baigė VDA Dizaino (gaminio dizaino) bakalauro studijas. Gyvena Panevėžyje. Dirba keramike UAB „Suvena“. 2009 m. dalyvavo Šv. Jono gatvės galerijos paskelbtame konkurse, skirtame Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms. Lietuvos medalio kūrėjų stovykloje dalyvavo pirmą kartą.

Sibiro tremtiniams

Antanas Olbutas

Gimė 1943 m. Vilkijoje. 1974 m. Vilniaus dailės institute baigė vaizduojamojo meno istorijos ir teorijos studijas. Gyvena Vilniuje. Lietuvos dailininkų sąjungos ir Tarptautinės medalių federacijos (FIDEM) narys. Kuria metalo plastiką, medalius, ekslibrisus, rašo menotyrinius straipsnius. Kūryba minimalistinė, neperkrauta detalėmis. XXIII Lietuvos medalio kūrėjų stovyklos „Istorijos atspindžiai Vakarų Lietuvos teatre“ laureatas (2007).

Rainiai
Gyvenimo Istorija. Telšių Taikomosios Dailės Technikumas I, Ii, Iii, IV

Petras Repšys

Gimė 1940 m. Šiauliuose. Grafikas. 1967 m. baigė Vilniaus dailės institutą. Gyvena Vilniuje. Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas (1997). 2000 m. apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino karininko kryžiumi. Dailininko kūryba – freskos, knygų iliustracijos, ekslibrisai, estampai, medaliai, plaketės, skulptūros, reljefai, piešiniai. Lietuvos medalio kūrėjų stovyklose dalyvauja nuo 2006 m. XXIV Lietuvos medalio kūrėjų stovyklos „Lietuvos portretas“ laureatas (2008).

Lietuviams, kurie prievarta į svetimas armijas paimti savo galvas padėjo

Rasa Špokauskaitė

Gimė 1987 m. Kelmėje. 2011m. VDA Telšių dailės fakultete baigė juvelyrikos ir kalvystės studijas. Šiuo metu studijuoju Šiaulių universiteto Menų fakultete grafiką (magistro studijos). Darbai eksponuoti: VI tarptautinėje juvelyrikos parodoje „Amber Trip" (Ravel Hotel Lietuva. Vilnius), XI tarptautinėje tradicinėje juvelyrinių dirbinių parodoje „Žiedai, žiedai... 2009" (Lietuvos prabavimo rūmai. Kaunas), „Id EUROPE to 2010" (Telšių galerija). Lietuvos medalio kūrėjų stovykloje dalyvauja nuo 2010 m.

Rainių tragedija

Martynas Vaitiekūnas

Gimė 1989 m. VDA Telšių dailės fakultete studijuoja juvelyriką ir kalvystę. Dalyvauja VDA studentų kursinių darbų parodose. Lietuvos medalio kūrėjų stovykloje dalyvavo pirmą kartą.

Žemaičių krikštui – 600 (Taip turėjo būti)

Rima Zaveckaitė

Gimė 1984 m. Pilviškiuose (Vilkaviškio raj.). VDA Telšių dailės fakulteto Metalo plastikos katedros juvelyrikos ir kalvystės specializacijos IV kurso studentė. 2010 m. dalyvavo VDA Telšių dailės fakulteto studentų kursinių darbų parodoje „Metalo meno keliu“ Vilniuje, galerijoje „ARgenTum“, VII tarptautinėje juvelyrikos parodoje „Amber Trip“, 2011 m. parodoje „Latvijos ir Lietuvos metalo menas“ VDA dizaino inovacijų centre „Titanikas“ ir Žemaičių dailės muziejuje. 2011 m. dalyvavo tarptautinio projekto „Happy End“ dizaino dienos „Street of design 2011“ ekspozicijoje Varšuvoje, VDA Telšių dailės fakulteto Metalo plastikos katedros studentų kursinių ir baigiamųjų darbų parodoje galerijoje „ARgenTum“.

ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS

Beata Zdramytė

Gimė 1974 m. Plungėje. Studijavo VDA Telšių dailės fakultete ir VDA Architektūros ir dizaino fakultete. VDA Telšių dailės fakulteto Metalo plastikos katedros vedėja. Dalyvauja parodose, konkursuose, simpoziumuose. Kuria juvelyriką, medalius. XXVII Lietuvos medalio kūrėjų stovykloje už darbus „Rainių tragedija 1941–2011“ ir „Išskridusiam vyturio dieną. Vytautas Mockaitis 1958–2011“ apdovanota architekto prof. A. Žebrausko premija.

Išskridusiam vyturio dieną. Vytautas Mockaitis 1958–2011
Rainių tragedija 1941–2011

Skaistė Žilienė

Gimė 1940 m. Kauno r. 1963 m. baigė Vilniaus dailės institute skulptūrą. Gyvena Vilniuje. Kuria metalo plastiką, medalius, plaketes. Lietuvos dailininkų sąjungos narė. Šv. Jono gatvės galerijos paskelbto konkurso, skirto Žalgirio pergalės 600-osioms metinėms, pirmosios premijos laimėtoja (2009). XXV Lietuvos medalio kūrėjų stovyklos „Medalis – valstybės istorijos, kultūros atminties ženklas“ laureatė.

Emilijai Pliaterytei

Rainių tragedijai atminti

PARODA „LENKIJOS MEDALIAI 1939–2011“ ŽEMAIČIŲ MUZIEJUJE „ALKA“

XXVII Lietuvos medalio kūrėjų stovyklos „Atmintis“ metu Žemaičių muziejuje„Alka“ atidaryta paroda „Lenkijos medaliai 1939–2011“. Ši paroda, tai 2010 m. prasidėjusio Žemaičių muziejaus „Alka“, VDA Telšių dailės fakulteto ir Lenkijos muziejininkų kultūrinio bendradarbiavimo antrasis etapas. Į medalininkystės sklaidos veiklą Žemaičių muziejus „Alka“ įjungė dar 2006 m., užmezgęs bendradarbiavimo ryšius su Varšuvos miesto istorijos muziejumi. Parodoje eksponuojami medaliai iš Varšuvos muziejininko, numizmato Tomasz Bylicki kolekcijos. Tomasz Bylicki pats atvežė parodą ir pristatė ją stovyklos dalyviams bei Telšių visuomenei, kartu su sūnumi Andzej Bylicki buvo Telšiuose visą stovyklos laiką, bendravo su menininkais ir kūrė medalius. Parodoje eksponuojami 124 medaliai, sukurti nuo 1939 iki 2011 metų. Pristatydamas parodą T. Bylicki teigė, jog per šį laikotarpį Lenkijoje pagaminta 6000 medalių, parodoje eksponuojami tik 2 procentai turimos kolekcijos. Naujausias medalis, pagamintas 2011 m. rugpjūčio 12 d. – Ewos Olszewskos-Borys „Jono Pauliaus II monetų ir medalių muziejus“. Numizmatas apgailestavo, jog negalėjo atvežti daugiau įdomių ir reikšmingų darbų, nes ribojo transportavimo sunkumai ir „Alkos“ muziejaus turima eksponavimo įranga. Techniniai dalykai, ypač nepakankamas apšvietimas, trukdo lankytojui atkreipti dėmesį į šiuos reikšmingus eksponatus. Tačiau ir iš pristatytos kolekcijos dalies lankytojai galėjo susidaryti nuomonę apie Lenkijos medalininkystės raidą, žymiausius menininkus, kryptis, menines sroves.

Parodos kuratorius T. Bylicki akcentavo, jog jo tikslas buvo pristatyti Lenkijos medalius, istoriją, kultūrą, svarbiausias politikos, kultūros asmenybes, parodyti pagrindinius pokyčius Lenkijos medalininkystėje, įvykusius per 70 metų. Ši paroda – šiemetinio medalininkų simpoziumo programos dalis, todėl T. Bylicki komplektavo parodą, kuri įsijungtų į bendrą temos „Atmintis“ kontekstą. Parodoje pristatė ir tuos medalius, kurie turi sąsajų su Lietuvos ir net Telšių istorija, kultūra, asmenybėmis (Gabrielius Narutavičius, Aušros Vartų Dievo motina, Jogaila, Liublino unija, Stanislovas Augustas ir kt.).

Parodoje eksponuojami Józef Aumiller, Stefan Rufin Koźbielewski, Józef Markiewicz-Nieszcz, Jerzy Jarnuszkiewicz, Magdalena Dobrucka, Zofia Demkowska, Anna Jarnuszkiewicz, Barbara Lis-Romańczuk, Ewa Olszewska-Borys, Józef Stasinski, Stanisława Wątróbska-Frindt, Anna Beata Wątróbska, Alfred Kuzco, Bronisław Chromy, Stanisław Sikora, Robert Kotowicz, Ryszard Stryjecki, Bohdan Chmielewski, Tadeusz Tchórzewski darbai.

Zita Dargaitė

Tomasz Bylicki

Tomasz Bylicki gimė 1950 m. Varšuvoje. Archeologas, numizmatas, kolekcininkas. 1968–1973 m. Varšuvos universitete studijavo archeologiją, numizmatikos specializaciją. 1972–1992 m. Varšuvos nacionalinio muziejaus Monetų ir medalių kabineto fondų kaupėjas ir kuratorius. Nuo 1973 m. valstybinės įmonės „Desa“ (Valstybinė Meno kūrinių ir antikos įmonė) Numizmatikos salono ekspertas. Tuo pačiu metu bendradarbiavo su Lenkijos nacionaliniu banku, o 1979–1981 m. dirbo šio banko Emisijos iždinės vyriausiuoju specialistu. 1992–2002 m. Valstybinės pinigų kalyklos Numizmatikos kabineto fondų kaupėjas ir vadovas; tuo pačiu metu Vroclavo Medalių meno muziejaus tarybos narys. Nuo 1970 m. Lenkijos archeologų draugijos narys. Lenkijos numizmatų draugijos narys, 1999–2000 m. buvo šios draugijos pirmininkas. 1972–1993 m. „Numizmatikos biuletenio“ redakcinio komiteto narys; 1974–1983 m. „Numizmatinių žinių“ redakcijos sekretorius. 2002–2007 m. buvo bedarbis. Dabartiniu metu dirba Varšuvos miesto istorijos muziejaus vyresniuoju fondų kaupėju. Bibliofilas, senųjų žemėlapių ir grafikos kūrinių rinkėjas, nuo jaunystės medalių meno mėgėjas. Medalininkų bičiulis, keliolikos medalių, pagamintų štampo kalimo ir liejimo technika, grafinių projektų autorius. Nuo 2010 m. Tarptautinės medalių federacijos (FIDEM) narys ir Lenkijos delegatas.

Józef Aumiller (1892–1963). Pirmasis Lenkijos prezidentas Gabrielius Narutavičius (1865–1922). Iki 1939

Józef Aumiller (1892–1963). Iki 1939. Pirmasis Lenkijos premjeras Ignacy Paderewski (1860–1941)

Józef Markiewicz-Nieszcz. Varšuvos sukilimui atminti. 1981

Edward Gorol. Poetas Jan Kochanowski

Anna Jarnuszkiewicz.
Frederikas Šopenas.1980

Anna Jarnuszkiewicz.
Varšuvos geto sukilimo
50-mečiui.1993

Andrzej ir Rosana Nowakowscy.
Holokausto aukų atminimui.1999

Tadeusz Tchórzewski.
1981 m. Wujeko kasyklose
žuvusiems Lenkijos kariams. 1996

Tadeusz Tchórzewski.
Augustavo gaudynės. 2010

Ewa Olszewska-Borys.
200 metų Gegužės 3 d.
Konstitucijai. 1991

Ewa Olszewska-Borys.
Sibiro tremtinių sąjunga. 1993

Ewa Olszewska-Borys.
Jono Pauliaus II monetų ir medalių muziejus. 2011 08 12

Ewa Olszewska-Borys.
Šv. Onos ir Bernardinų bažnyčia Vilniuje. Medalio karaliui Aleksandrui reversas

Anna Beata Wątróbska.
Mozovijos muziejus Plocke.
Dailininkės sūnaus Konstanty Laszczka portretas. 2006

Bohdan Chmielewski.
„Dar Lenkijas nežuvo". Stalino
represijų aukų atminimui. 1988

Stanisława Wątróbska-Frindt.
Numizmatas Władysław
Bartynowski (1832–1918).
Apie 1980

Zofia Demkowska.
Gėlės I. (Rožės). 1978

ATMINTIS

Sudarė Zita Dargaitė, Petras Gintalas
Redaktorė Ramunė Žemgulytė
Fotografas Petras Gintalas

Vilniaus dailės akademijos leidykla ir spaustuvė